

Seurakunnille

- Sisältää:
1. Palkantarkistukset 1.3.2009
    - 1.1. Yleistä palkantarkistuksista 1.3.2009
    - 1.2. Palkkausjärjestelmäerä 1.3.2009
    - 1.3. Täytäntöönpanoneuvottelut
    - 1.4. Palkkausjärjestelmäerän täytäntöönpano rakennemuutosseurakunnissa
    - 1.5. Sopimus järjestelmän mukaisten peruspalkkojen kiinnikuromisesta
    - 1.6. Vuosisidonnaisen palkanosan tarkistaminen
    - 1.7. Kirkkoherrojen järjestelyerä 1.3.2009

1. Palkantarkistukset 1.3.2009

1.1. Yleistä palkantarkistuksista 1.3.2009

KirVESTES:n allekirjoituspöytäkirjan 8 §:ssä on sovittu, että 1.10.2007 voimaan tulleessa palkkausjärjestelmässä peruspalkkoja tarkistetaan paikallisesti 1.3.2009 lukien 0,6 %:n palkkausjärjestelmäerällä. Palkkausjärjestelmäerään perustuva palkantarkistus toteutetaan kaikissa seurakunnissa.

Kirkon työmarkkinalaitos on lisäksi neuvotellut sopijaosapuolten kanssa siitä, miten jo päätettyjen järjestelmän mukaisten peruspalkkojen (JMP) kiinnikurominen kokonaisuutena tulisi järjestää sopimuskauden aikana. Asiasta 23.2.2009 allekirjoitettu sopimus on tämän yleiskirjeen liitteenä. Liitteenä olevan sopimuksen mukaista menettelyä voidaan käyttää niissä seurakunnissa, joissa 1.3.2009 jaettavana olevalla palkkausjärjestelmäerällä ei saavuteta seurakunnan jo aiemmin päättämiä järjestelmän mukaisia peruspalkkoja (JMP).

Palkkausjärjestelmäerän kohdentamista sekä allekirjoitetun sopimuksen sisältöä selostetaan jäljempänä kohdassa 1.2.–1.5. Kohdassa 1.6. muistutetaan vuosisidonnaisen palkanosan maksamisesta tarkistetun peruspalkan mukaisena.

Kirkkoherrojen järjestelyerän käyttöä on selostettu kohdassa 1.7.

Tuntipalkkoja ei tarkisteta 1.3.2009. Vuoden 2007 palkkaratkaisussa tuntipalkkoihin ei jätetty järjestelyerää, vaan tuntipalkkoihin sovittu korotusvolyyymi sisällytettiin kolmeen yleiskorotukseen.

1.2. Palkkausjärjestelmäerä 1.3.2009

Palkkausjärjestelmän piirissä olevia peruspalkkoja tarkistetaan palkkausjärjestelmäerää koskevan allekirjoituspöytäkirjan 8 §:n perusteella 0,6 %:lla palkkasummasta. Palkantarkistukset tulevat voimaan 1.3.2009 lukien. Ne maksetaan viimeistään huhtikuun 2009 aikana.

Palkkausjärjestelmäerä on nimensä mukaisesti tarkoitettu erityisesti niiden peruspalkkojen tarkistamiseen, joissa tarkistamisen tarve on palkkausjärjestelmän toteuttamisen kannalta perustelluinta. Palkkausjärjestelmäerää ei ole tarkoitettu kaikille palkansaajille toteutettavaksi yleiseksi korotukseksi, vaan se tulee täytäntöönpanoneuvottelumenettelyä noudattaen suunnata niihin peruspalkkoihin, joissa tarkistamisen tarve on kiireellisin. Tämän mukaisesti palkantarkistukset kohdistetaan erityisesti niihin peruspalkkoihin, jotka ovat edelleen vaativuusryhmän vähimmäispalkkaa pienempiä tai jotka asianomaisen vaativuusryhmän sisällä eivät ole vielä saavuttaneet seurakunnassa järjestelmän mukaiselle peruspalkalle (JMP) vahvistettua tasoa (kiinnikurominen). Palkkausjärjestelmäerän käyttäminen näihin tarkistuksiin on ensisijaista.

Toissijaisesti, jos kiinnikurottavaa ei ole tai jos kiinnikuromisten jälkeen palkkausjärjestelmäerästä on varoja vielä jäljellä, varat käytetään sellaisiin peruspalkkojen (JMP) tarkistuksiin, jotka on todettu JMP:n vahvistamisen yhteydessä tai sen jälkeen perustelluksi tehtävän sisällöstä käsin. JMP:n tarkistamisen perusteena voi olla esim. se, että tehtävässä on piirteitä yleemmästä vaativuusryhmästä kuin mikä tehtävälle on vahvistettu.

Palkkausjärjestelmäerä 0,6 % lasketaan kuukausipalkkaisten työntekijöiden ja muiden viranhaltijoiden kuin kirkkoherrojen marraskuussa 2008 *maksetuista peruspalkkoista* muodostetusta palkkasummasta. Summasta on vähennettävä myös talous- ja henkilöstöhallinnon työnantajaviranhaltijan (KirVESTES, liite 27) peruspalkka ko. kuukaudelta. Osa-aikaisilta palkkasumman laskennassa otetaan huomioon täyttä työaikaa vastaava (100 %:n) peruspalkka. Erä on laskennallinen eivätkä sen suuruuteen vaikuta marraskuun jälkeen päättyneet tai alkaneet palvelussuhteet. Palkkasumma lasketaan vain todella maksetuista peruspalkkoista. Vuosisidonnaista osaa ei oteta mukaan palkkasummaan eikä se toisaalta kuluta palkkausjärjestelmäerää. Jos jonkun tehtävän järjestelmän mukaista peruspalkkaa (JMP) ei vielä ole täytäntöönpanossa saavutettu, palkkasummaa määriteltäessä palkkana pidetään marraskuussa maksettua peruspalkkaa. Rakennemuutosseurakuntien osalta on tarkempia ohjeita jäljempänä.

Esimerkki 1:

Seurakunnassa on marraskuussa 2008 ollut palveluksessa 20 viranhaltijaa ja kuukausipalkkaista työntekijää, joista palkkausjärjestelmäerän piirissä olevien peruspalkkojen yhteenlaskettu palkkasumma on 37.500 €/kk. Tästä palkkasummasta 0,6 % on 225 €, joka käytetään yhden tai useamman työntekijän peruspalkan korottamiseen 1.3.2009.

Kustannuksia lasketaan kuukausitasolla. Osa-aikaisen palkan tarkistaminen vaikuttaa kustannuksiin täyttä työaikaa vastaavasti.

Esimerkki 2:

Jos jonkin työntekijän peruspalkkaa tarkistetaan 30 eurolla/kk ja jonkun toisen 100 eurolla/kk, vähennetään sanotut summat lasketusta erästä. Esimerkissä 1 tarkoitetulla seurakunnalla olisi jaettavaa tämän jälkeen vielä 95 €/kk.

1.3. Täytäntöönpanoneuvottelut

Palkkausjärjestelmäerää koskevaa allekirjoituspöytäkirjan määräystä sovelletaan paikallisesti neuvotellen. Nämä ns. täytäntöönpanoneuvottelut (Ev.-lut. kirkon pääsopimuksen 2 §:n 3 mom, ks. KirVESTES, liite 13) käydään valmisteltaessa seurakunnan asiassa toimivaltaisen viranomaisen päätöstä.

Neuvottelut käydään tässäkin vaiheessa syksyllä 2007 omaksuttuun tapaan koko aineistosta kaikkien siihen nimettyjen osapuolten kanssa yhdessä.

Seurakuntaa työnantajana edustavat neuvotteluissa ne työntekijät, joiden tehtäviin virka- ja työehtosopimuksen soveltaminen muutoinkin kuuluu. Henkilöstön edustajina toimivat kirkon luottamusmiessopimuksessa tarkoitetut luottamusmiehet. Jos jokin pääsopijajärjestöistä ei ole asettanut luottamusmiestä seurakuntaan, pääsopijajärjestön jäsenet valitsevat neuvottelijan seurakunnan viranhaltijoiden tai työntekijöiden keskuudesta edustajakseen. Niissä seurakunnissa, joissa ei millään pääsopijajärjestöistä ole luottamusmiestä toimitaan edelleen tältä osin poikkeusmääräysten mukaan. Siellä seurakunnan työntekijät valitsevat keskuudestaan edustajan neuvotteluun.

Täytäntöönpanoneuvottelusta laaditaan pöytäkirja, johon saavutettu yksimielisyys tai erimielisyystupauksessa osapuolten eriävät näkemykset merkitään.

Neuvottelussa pyritään yhteisymmärrykseen. Jollei yhteisymmärrykseen päästä, seurakunnan asiassa toimivaltainen viranomainen päättää palkkausjärjestelmäerän käytöstä. Täytäntöönpanoneuvottelua koskevat paikalliset erimielisyydet voi pääsopijajärjestön luottamusmies saattaa pääsopijajärjestön tiedoksi, joka ratkaisee pääsopimuksen 14 §:n mukaisesti keskusneuvotteluun ryhtymisestä. Jäljempänä kohdassa 1.5. selostettuun sopimukseen liittyviä seurakunnan päätöksiä ei voida riitauttaa.

1.4. Palkkausjärjestelmäerän täytäntöönpano rakennemuutosseurakunnissa

Kuluvan vuoden alussa lukuisia seurakuntia ja seurakuntatalouksia on yhdistetty tai niistä on muodostettu seurakuntayhtymiä. Lähtökohtaisesti näissä toteutetaan edellä selostettu palkantarkistusprosessi kuten muissakin seurakunnissa.

Yhdistymistapauksissa saattaa kuitenkin olla vaikeuksia määritellä se palkkasumma, josta palkkausjärjestelmäerän määrä lasketaan. Näin voi olla siitä syystä, että jotkut virat ovat muuttaneet luonnettaan ja tulleet vuoden alusta uudistetun palkkausjärjestelmän piiriin. Esimerkiksi aiemmat kirkkoherran virat, jotka on muutettu kappalaisen viroiksi, otetaan mukaan palkkasummaan tammikuun palkan mukaisena. Joissain tapauksissa voi myös olla teknisesti vaikeuksia lakkautettujen seurakuntien henkilöstöhallinnon järjestelmien erilaisuuden vuoksi määritellä viime vuoden marraskuun palkkasummaa. Näissä tapauksissa palkkasumma voidaan määritellä uuden seurakuntatalouden tammikuun 2009 palkkasumman perusteella.

1.5. Sopimus järjestelmän mukaisten peruspalkkojen kiinnikuromisesta

Tämän yleiskirjeen liitteenä on sopimus siitä, miten seurakunnat voivat halutessaan panna täytäntöön päättämänsä järjestelmän mukaisten peruspalkkojen (JMP) maksun, jos 1.3.2009 varattu palkkausjärjestelmäeri ei riitä jo vahvistettujen järjestelmän mukaisten peruspalkkojen (JMP) saavuttamiseen. Niitä seurakuntia, joissa kiinnikuromista on enintään 0,6 %:n edestä, liitteenä oleva sopimus ei koske ja prosessi päättyy palkkausjärjestelmäerän tultua jaetuksi.

Sopimuksen nojalla seurakunta voi poiketa KirVESTES:n allekirjoituspöytäkirjassa sanotuista määräyksistä, jos kiinnikuromisia ei saada suoritetuksi 0,6 %:n palkkausjärjestelmäerällä. Sopimus antaa työnantajalle mahdollisuuden sopimuskauden aikana saattaa päätökseen siirtymävaihe uudistettuun palkkausjärjestelmään, mutta se ei velvoita seurakuntaa menettelemään niin.

Ennen yleiskirjeen liitteenä olevan sopimuksen käyttöä on palkkausjärjestelmäeriä 0,6 % käytettävä kiinnikuromisiin, kuten edellä kohdissa 1.1.–1.4. on sanottu. Palkkausjärjestelmäeriä ei saa käyttää muihin palkantarkistuksiin, jos kurottavaa on 0,6 %:n edestä. Jos kurottavaa on vähemmän, ensin toteutetaan järjestelmän mukaisten peruspalkkojen (JMP) kiinnikurominen ja vasta sitten on mahdollista todeta, paljonko palkkausjärjestelmäerästä mahdollisesti on jäljellä käytettäväksi muihin tarpeisiin.

Jos kiinnikuromista jää edelleen 0,6 %:n järjestelmäerän käytön jälkeen ja seurakunta päättää noudattaa sopimuksessa annettua mahdollisuutta, prosessi on aina seuraava:

1. Kun palkkausjärjestelmäeri ei riitä kiinnikuromisiin, seurakunta on oikeutettu maksamaan loput kiinnikuromiset kahdessa erässä; puolet 1.3.2009 lukien ja puolet 1.12.2009 lukien. Ennen kuin voidaan tutkia, onko sopimuksen mukaisille tarkistuksille tarvetta, seurakunnassa tulee todeta 0,6 %:n käyttäminen kiinnikuromisiin sekä se, paljonko peruspalkat edelleen ovat pienempiä kuin vahvistettu JMP. Toteaminen tulee tehdä tehtäväkohtaisesti. Kirkon työmarkkinalaitos korostaa, että sopimus antaa työnantajalle mahdollisuuden saattaa uudistetun palkkausjärjestelmän täytäntöönpano päätökseen niissä seurakunnissa, joissa peruspalkat muutoin jäisivät edelleen vahvistetun JMP:n alapuolelle. Sopimus ei kuitenkaan velvoita työnantajaa ylittämään KirVESTES:n allekirjoituspöytäkirjan mukaisia palkantarkistuksia. Jos työnantaja ei katso olevan mahdollista vielä maksaa JMP:tä täysimääräisesti sen suuruisena, jollaiseksi se on paikallisella päätöksellä määrätty, peruspalkkojen korotus vahvistetun JMP:n tasolle jää odottamaan tulevia sopimusratkaisuja.
2. Jos JMP:n kiinnikurominen päätetään toteuttaa, se tehdään seuraavasti.
  - Jos 0,6 %:n käyttämisen jälkeen yksittäisten tehtävien kiinnikuromisen määrä on 50 € tai vähemmän, se voidaan kuroa kerralla eikä tarkistusta tarvitse jakaa kahteen erään. Tällöin tehtävän peruspalkka tulee korotetuksi 1.3.2009 sekä sillä summalla, joka ko. tehtävään suunnataan palkkausjärjestelmäerästä, että enintään 50 euron lisäkorotuksella. Siten jos kurottavaa on palkkausjärjestelmäerän suuntaamisen jälkeen esim. vielä 47 euroa, se voidaan maksaa 1.3.2009 kokonaan.

- Jos 0,6 %:n käytön jälkeen jäljellä on yli 50 €kurottavaa, jälkeenjääneisyyttä ei voida päättää kurottavaksi yhdellä kertaa 1.3.2009, vaan se on jaettava kahteen maksuerään. Kuromisessa on tällöin otettava huomioon myös 1.9.2009 toteutettava yleiskorotus 2,2 % seuraavalla tavalla. Oletetaan, että tehtävän peruspalkkaan on suunnattu palkkausjärjestelmäerästä 20 € ja kurottavaa on palkkausjärjestelmäerän suuntaamisen jälkeen vielä 57 euroa. Tällöin 1.3.2009 voidaan maksaa kurottavasta puolet eli 28,50 € jolloin palkan tarkistus ko. tehtävän peruspalkkaan on $20 + 28,50 = 48,50$ €. Tarkistettuun peruspalkkaan, joka on edelleen vahvistetun JMP:n alapuolella, tehdään 1.9.2009 yleiskorotuksen vuoksi 2,2 %:n tarkistus. Täytäntöönpanon viimeisenä vaiheena 1.12.2009 ruvetaan maksamaan järjestelmän mukaista peruspalkkaa (JMP). On huomattava, että myös jo aiemmin vahvistettuun järjestelmän mukaiseen peruspalkkaan (JMP) tehdään 1.9.2009 yleiskorotus 2,2 %.

Esimerkki 1: Kiinnikurominen kerralla

Tehtävälle vahvistettu vaatavuusryhmä on 502 ja JMP on 2.050 € eli 30 € korkeampi kuin vaatavuusryhmän vähimmäispalkka. Viranhaltijalle maksetun peruspalkan määrä on JMP:tä pienempi helmikuun lopussa 2009 eli 1.986 €. Kiinnikuromista on kaikkiaan 64 € ($2.050 - 1.986$ €).

Seurakunnan 0,6 %:n palkkausjärjestelmäerästä tähän tehtävään kyetään suuntaamaan 23 €, jolloin kiinnikuromista jää 41 €. Koska kurottavaa on vähemmän kuin 50 €, tämä voidaan päättää maksaa välittömästi 1.3.2009, jolloin tehtävän peruspalkkaa tarkistetaan 1.3.2009 yhteensä 64 € ($23 + 41$ €) sille vahvistettuun tasoon 2.050 € (JMP). Tämän jälkeen kiinnikurominen on toteutettu.

Esimerkki 2: Kiinnikurominen kahdessa erässä

Tehtävälle vahvistettu vaatavuusryhmä on 502 ja järjestelmän mukainen peruspalkka (JMP) on 2.050 €. JMP on siten vahvistettu seurakunnassa 30 € korkeammaksi kuin vaatavuusryhmän vähimmäispalkka. Siirtymävaiheessa maksetun peruspalkan määrä on JMP:tä pienempi ja oletetaan tässä esimerkissä kuluvan vuoden helmikuun lopussa suuruudeltaan 1.912 euroksi. Kiinnikuromista JMP:hen on kaikkiaan 138 € ($2.050 - 1.912$ €).

Seurakunnan 0,6 %:n palkkausjärjestelmäerästä tähän tehtävään kyetään suuntaamaan 23 €, jolloin kiinnikuromista jää 115 €. Koska kurottavaa on enemmän kuin 50 €, kiinnikurominen on toteutettava yleiskirjeen liitteenä olevan sopimuksen mukaisesti kahdessa erässä, toinen 1.3.2009 ja toinen 1.12.2009. Koska kurottava määrä on yli 50 €, ensimmäinen erä on siitä puolet eli 57,50 € ja se toteutetaan 1.3.2009. Tällöin tehtävän peruspalkkaa tarkistetaan 1.3.2009 yhteensä palkkausjärjestelmäerästä tähän tehtävään suunnatulla määrällä (23 €) sekä ensimmäisellä ”kiinnikuromiserällä” (57,50 €) eli yhteensä 80,50 eurolla. Maksettavan peruspalkan määrä 1.3.2009 on 1.992,50 € ($= 1.912 + 80,50$ €).

Tätä maksettua peruspalkkaa tarkistetaan 1.9.2009 yleiskorotuksella 2,2 %. Uusi peruspalkan määrä on 2.036,34 € ($= 1.992,50 \times 1,022$). Samana ajankohtana tarkistetaan vastaavasti myös JMP yleiskorotuksen määrällä. Uusi JMP on 2.095,10 € ($= 2.050 \times 1,022$). Tällöin maksetun peruspalkan ja JMP:n erotus on 58,76 €. Yleiskorotuksen vuoksi kiinnikuromittava määrä on kasvanut 57,50 eurosta 58,76 euroon.

Yleiskorotuksella tarkistettu JMP 2.095,10 € pannaan maksuun 1.12.2009 lukien. Tämän jälkeen kiinnikurominen on toteutettu.

1.6. Vuosisidonnaisen palkanosan tarkistaminen

Sen jälkeen kun seurakunnassa on toteutettu peruspalkkojen tarkistus edellä kohdan 1.2–1.5. mukaisesti, tulee huolehtia siitä, että vuosisidonnaiset palkanosat maksetaan tarkistetun peruspalkan mukaisina.

1.7. Kirkkoherrojen järjestelyerä 1.3.2009

Kirkkoherrojen järjestelyerästä on sovittu KirVESTES:sin allekirjoituspöytäkirjan 8 §:n 2 kohdassa. Sen mukaan kirkkoherrojen palkantarkistuksiin käytetään 0,2 % kirkkoherrojen palkkasummasta. Näistä palkantarkistuksista on neuvoteltu keskitetysti Kirkon työmarkkinalaitoksen ja allekirjoittajajärjestöjen välillä. Asiaa koskeva neuvottelutulos on saavutettu 23.2.2009.

Kirkon työmarkkinalaitos ilmoittaa erikseen niille seurakunnille, joiden kirkkoherrojen peruspalkan tarkistuksesta on järjestelyerän perusteella sovittu. Paikallisilla päätöksillä kirkkoherrojen palkantarkistuksia ei voida toteuttaa. Sellaisia kirkkoherrojen palkkoja ei tarkisteta 1.3.2009 lukien, joista seurakunta ei ole saanut palkantarkistuseräilmoitusta Kirkon työmarkkinalaitokselta.

Sopimusjohtaja

Risto Voipio

Lakimies

Timo von Boehm